

спині і грудях – 9,5%, хрестці – 7%, крупі – 11%, кінцівках – 1,6%. У більшості тварин осередки ураження траплялися одночасно в різних ділянках тіла. У корів осередки ураження здебільшого локалізувалися на тулубі з боків грудної клітини й на крупі.

При мікроскопічному дослідженні патологічного матеріалу від хворих телят ми спостерігали септований міцелій гриба і округлі спори, які часто утворювали чохол біля основи волосся.

За результатами мікологічного дослідження було виявлено сильну контамінацію патологічного матеріалу бактеріальною мікрофлорою. У зв'язку з цим, виділення чистої культури збудника було забруднено і подовжувався термін дослідження. При мікологічному дослідженні ми визначали швидкість росту, морфологію колоній, кількість мікроконідій та інших спор, характер росту міцелію. Спостерігали міцелій білого кольору, легкий, добре розвинений, зворотний бік колоній був жовто-коричневого кольору, центральна частина більш темна. Під мікроскопом спостерігали численні гіфи септованого міцелію та мікроконідії кулястої, грушо – та лимоноподібної форми.

УДК 636. 2: 619: 615: 619: 616

Микуляк Д.М. студент 2 курсу магістратури спеціальності "Ветеринарна медицина",
Науковий керівник – Цвігун О.А., кандидат вет. наук, доцент
Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ПАРАМФІСТОМАТОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Економічні збитки від трематодозів полягають у відставанні у рості та розвитку молодняка, зниження продуктивності, недоодержання продукції скотарства, вибракування продуктів внаслідок зниження їх якості, загибелі інвазованих тварин (особливо молодняка), а також витрат на придбання проти-паразитарних засобів.

Розробка ефективних та безпечних для здоров'я тварин антигельмінтиків проти збудників трематодозів є актуальним завданням ветеринарної медицини сьогодення, адже фактичний арсенал засобів боротьби з парамфістоматозами надзвичайно обмежений. Поряд з тим, успішне та своєчасне проведення заходів боротьби з цим гельмінтозом неможливе без знання особливостей його епізоотології в різних природно-кліматичних регіонах країни [1,3].

Враховуючи те, що за останні роки на Поділлі парамфістоматоз набув масового поширення серед поголів'я великої рогатої худоби, за основну мету нашої роботи взято вивчення епізоотичної ситуації щодо даної інвазії та розробку ефективних методів її ліквідації. [2,4].

Метою роботи є вивчити особливості епізоотології парамфістоматозу великої рогатої худоби в Волочиському районі Хмельницької області, а також дію антигельмінтних препаратів при даному трематодозі.

Об'єкт дослідження: велика рогата худоба різного віку чорно-рябої породи здорова та інвазована *Liorchis scofia* та *Paramphistomum ichikawai*, антигельмінтна ефективність альбену-супер та фаскоциду.

Предмет дослідження: копроскопічний матеріал, овоскопічні елементи.

Дослідження тривали протягом 2018-2019 років. Практичні дослідження проводились Волочиській районній державній лікарні ветеринарної медицини. Гельмінтологічні дослідження виконано в лабораторії паразитологій ПДАТУ.

Для вивчення вікової динаміки було досліджено 100 голів великої рогатої худоби віком від 1 місяця до 10 років. В результаті досліджень встановлено, що з віком екстенсивність та інтенсивність парамфістоматозної інвазії зростає.

Пік захворювання корів на парамфістоматоз спостерігається у віці 7-8 років при EI – 57,1% та II – 24,3 яєць парамфістом в 1 грамі фекалій.

Наступним етапом досліджень було вивчення сезонної динаміки парамфістоматозу.

Встановлено, що перший спалах парамфістоматозу спостерігається в травні (EI – 57,1%), другий пік захворювання спостерігається у вересні (EI – 61,5%).

У результаті вивчення сезонної та вікової динаміки парамфістоматозу ми вирішили вивчити терапевтичну ефективність альбену-супер та фаскоциду проти даного трематодозу.

Групи були сформовані за принципом аналогів, тобто тварини в межах груп були однієї маси, віку, одного фізіологічного стану. Годівля та умови утримання були також однаковими. В першій віковій групі було 16 корів, в другій – 24, та третій – 12 корів. З них половину тварин кожної групи обробляли альбену-супер, та іншу половину фаскоцидом.

Після проведення дегельмінтизації згідно обраної схеми на 10 добу було відібрано проби фекалій і проведено гельмінтоовоскопічне дослідження згідно методу Фюллеборна.

Встановлено, що після дегельмінтизації альбену-супер повністю звільнились від гельмінтів усі інвазовані тварини віком від 1 до 3 років, тобто екстенсефективність і інтенсефективність парамфістоматозної інвазії склала 100%.

У віковій групі від 4 до 8 років застосування альбену-супер сприяло одужанню 11 тварин з 12 інвазованих, тобто екстенсефективність склала 91,7%. До дегельмінтизації в 1 грамі фекалій було знайдено 20,2 яєць парамфістом, а після дегельмінтизації було знайдено 1,1 яйце, що склало інтенсефективність 94,6%.

У віковій групі від 8 до 10 років екстенсефективність альбену-супер була 83,3%. Інтенсефективність склала 89,2%, в одному грамі фекалій було знайдено 0,9 яєць парамфістом, тоді як до дегельмінтизації було знайдено 8,3 яєць збудника.

Аналізуючи терапевтичну ефективність фаскоциду в першій віковій групі слід сказати, що із 8 інвазованих тварин повністю звільнились від збудника 7 корів, що склало екстенсефективність 87,5% за інтенсефективності 96,8%.

У віковій групі від 4 до 8 років фаскоцид сприяв одужанню 10 корів із 12 оброблених, що склало екстенсефективність 83,3% за інтенсефективності 87,6%, після дегельмінтизації в одному грамі фекалій було знайдено 2,5 яйця парамфістом.

Терапевтична ефективність фаскоциду в старшій віковій групі була найнижчою з усіх дослідних груп. Із шести інвазованих тварин звільнилось від гельмінтів чотири, що склало екстенсефективність 66,7%, при інтенсефектив-

ності 83,1%, до дегельмінтизації було знайдено в одному грамі фекалій 8,3 яйця парамфістом, а після проведеної обробки – 1,4 яйця.

Отже, для лікування і профілактики парамфістоматозу великої рогатої худоби рекомендуємо застосовувати альбен-супер внутрішньо в дозі 1 таблетка на 35 кг живої маси.

Список використаних джерел.

1. Березовський А.В., Галат В.Ф., Шевченко А.М. Діагностика та заходи боротьби з парамфістоматидозами великої рогатої худоби (методичні рекомендації). К. : Ветінформ, 2006. 20 с.
2. Бирка В.І., Мазанний О.В. Фасціольозно-парамфістомідозна інвазія великої рогатої худоби // Зб. наук. праць Луганського НАУ. Луганськ, 2003. № 31/43, Т. 1: Вет. науки. С. 71-75.
3. Довгій Ю.Ю., Дубова О.А., Фещенко Д.В. Найпоширеніші інвазійні хвороби свійських тварин в Україні. Житомир: Полісся, 2011. 272 с.
4. Шевченко А.М., Галат В.Ф. Поширення та видовий склад збудників парамфістомозів великої рогатої худоби на території України // Тез. доп. Міжнар. конф. проф. – викл. складу і аспірантів ННІ вет. медицини, якості і безпеки продукції тваринництва НАУ. К., 2006. С. 85.

УДК 619: 616. 993. 192. 6

Моргун А.О. студентка 2 курсу магістратури спеціальності “Ветеринарна медицина”

Науковий керівник – Левицька В.А., кандидат вет. наук, асистент
Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЕПІЗООТОЛОГІЇ ПАРАЗИТОЦЕНОЗІВ ОВЕЦЬ В УМОВАХ ПОДІЛЬСЬКОГО РЕГІОНУ

Серед паразитарних хвороб овець на території України найбільше поширення мають такі гельмінтози як: диктіокаульоз, нематодироз, трихостронгілоїдоз, моніезіоз, дикроцеліоз, ехінококоз. Найчастіше гельмінтози овець рееструються у вигляді мікстинвазії. Незважаючи на різноманітність способів діагностики та засобів лікування, проблема боротьби з цими захворюваннями залишається актуальною.

Об'єктом наших досліджень слугували вівці різних вікових груп. Матеріалом – фекальні маси овець, забійні туші та внутрішні органи тварин. Для діагностики ураженості тварин гельмінтозами використовували загальноприйнятні методику. Для встановлення діагнозу на інвазійні захворювання матеріал доставляли в науково-навчальну лабораторію кафедри інфекційних та інвазійних хвороб факультету ветеринарної медицини і технологій у тваринництві Подільського державного аграрно-технічного університету для подальшого встановлення видової належності збудників та дослідження методами лабораторної діагностики.

Для вивчення поширення захворювання серед овець проводили аналіз звітності документації спеціалістів ветеринарної медицини.

Статистичну обробку інформації застосовували за загально прийнятими формулами і методиками.